

НВК "Лановецька загальноосвітня школа-ІІІ ст. №2-гімназія"

Досвід роботи класного керівника

Качан Тетяни
Володимирівни

Опис педагогічного досвіду

Проблема, над якою працює класний керівник в системі виховної роботи класного колективу:

«Всебічне забезпечення соціального розвитку учнів, формування соціально активної особистості через системне включення у процес взаємодії»

Творче кредо класного керівника:

«Не можна молоді дати знання, можна лише допомогти їй відкрити ці знання в собі».

Галілео Галілей

Вересень - це та пора коли ми збираємо щедрий урожай з полів і радіємо плодам нашої праці. А ось для вчителя вересень це пора сіяти зернинки: добра, мудрості, чесності, співчуття, справедливості...І лише за декілька років зростити багатогранну особистість, яка здатна зайняти гідне місце у суспільстві.

За цей час ми встигнемо подружитися, звикнути і розуміти один до одного.

Ми - це наш клас, в якому 18 літер «Я». Кожен з нас - це унікальна, неповторна особистість, одна єдина у цілому світі. Тому ми намагаємося дбайливо, з любов'ю і повагою ставитися до себе і до оточуючих, приймати себе і інших такими, які ми є.

Як класний керівник, упевнена, що необхідний широкий підхід до особистості дитини. Мені здається, що вкрай важливо розуміти всебічний розвиток не як розвиток певних сторін і якостей особи, а як їх органічну єдність і цілісність. У сучасних умовах, на мій погляд, необхідно дійти до кожного учня, створити кожному умови для розвитку індивідуальних здібностей, сформувати в дитини потребу до самовираження. Головна мета кожної людини — максимально реалізувати свої здібності й вміння, іншими словами - знайти себе та своє місце в житті. Цій проблемі приділяли багато уваги видатні психологи та педагоги

минулого: Песталоцці, Я. А. Каменський, Д. Дідро, Ж. Ж. Руссо, Р. Декарт, А. Ващенко, Б. Грінченко, В. Сухомлинський, А. Макаренко.

Кожна людина хоче бути значною, соціально самостверджуватися, тому основним виховним завданням вважаю реалізацію особистісно-орієнтованого підходу до виховання. Мій педагогічний девіз: **«Люби, твори, пробачай!»**.

Я твердо вірю в силу виховання, яка складається з дуже простих компонентів: любові до дітей, слова вчителя, сили особистого прикладу, справедливості - основи довіри. Вчитель - учень - єдина духовна спільнота, а життєвий шлях дитини - шлях радості. Головне в моїй роботі - виховання учня як особистості.

З цією метою я звертаюся до тих загальнолюдських цінностей, які вироблялися століттями, впродовж всієї історії людських цивілізацій. Людина. Сім'я. Вітчизна. Праця. Знання. Культура. Мир. Здоров'я. Земля. Ці поняття для мене - основа виховної роботи. Класний керівник повинен уміти ставити себе поряд з дитиною в діяльності, а не напроти неї. Саме він повинен допомогти дитині зрозуміти себе і повірити в свої сили, створювати ситуації успіху. Я не можу бути байдужою людиною, оскільки спілкуюся не з предметами, а із справжнім дивом природи - дітьми. І це диво потрібно виховувати теплотою свого серця, багатством душі. Чуле серце дитини не прийме брехні, будь-яка нещирість буде виявлена, і її внутрішній світ закриється від учителя, що допустив помилку.

Головне завдання бачу в тому, щоб достукатися до найпотаємніших куточків дитячої душі, допомогти кожній дитині повірити в себе. Твердо дотримуюся заповідей вихователя:

- не виховувати у поганому настрої («спокій, тільки спокій»);
- визначити, чого хочеш для дитини, дізнатися, що вона думає із цього приводу;
- надати можливу самостійність;
- не підказувати готового рішення, а показувати можливі шляхи до нього;

- не пропустити перший успіх дитини;
- робити своєчасні зауваження;
- оцінювати вчинок, а не особу.

Щоб досягти життєвого успіху, людині потрібні не лише знання з підручників, вона повинна навчитися бути самостійною, відповідати за свої вчинки та рішення, уміти захищати свої права. На першому етапі створення та впровадження виховної системи класу мною була проведена робота щодо вивчення стану виховної роботи у школі, зроблено аналіз досягнень та недоліків, опрацьовано літературу з питань педагогіки та психології виховного процесу, на педрадах та засіданнях методоб'єднань класних керівників обґрунтовано актуальність та необхідність системного підходу до питань виховання та навчання учнів.

Я розумію, що класний колектив - це складна соціально-педагогічна система, що виконує замовлення суспільства - формувати інтелектуальну, творчу особистість, здатну жити і творити в умовах, що постійно видозмінюються й розвиваються, забезпечуючи прогрес культурного розвитку країни.

Тому першим моїм кроком було вивчення питання соціального складу сімей класу. Досить неординарним є контингент учнів класу : соціально незахищені сім'ї становлять 17 % , багатодітні сім'ї 44 % дітей, проживають у соціально благополучних сім'ях 83%.

Створюючи виховну систему в класі, я врахувала інтереси учнів та їх батьків, місцевих органів самоврядування, можливості, традиції школи, селища, соціальне оточення.

З метою формування особистості, яка вирізняється усвідомленням своїх здібностей та потреб, послідовно використовую ці знання для вибору альтернатив, що дають можливість вести дітям здорове, продуктивне і наповнене самореалізацією життя. Для цього в школі широкого розповсюдження набрав волонтерський рух, розроблена комплексна програма виховної роботи, де задіяна кожна дитина, на 2014-15 н.р. учні 5-го класу вступили в Дитячо-юнацьке об'єднання «Козацький шлях» і активно беруть участь у всіх загальношкільних заходах.

Своєю роботою з колективом я намагаюся вирішити такі виховні завдання:

- Формувати згуртований та працездатний колектив.
- Сприяти тому, щоб зміст та форми колективної творчої діяльності допомагали кожному знайти себе, самовизначитися.
- Сприяти визначенню змісту життя, розвитку внутрішньої свободи, почуття власної гідності, самоповаги.

- Забезпечити виховання позитивних рис характеру: доброти, скромності, правдивості, поваги до старших, дбайливості, організованості, старанності, рішучості, сміливості тощо.
- Виховувати здатність до самоаналізу; самооцінки, використовувати досвід самовиховання.
- Виховувати демократичну культуру поведінки, повагу до інших, толерантність, здатність відстоювати власну думку, не піддаватися чужому впливу.
- Виховувати правову культуру, повагу до законів та упевненість у необхідності суворого їх дотримання, непримиренність до протиправної поведінки.
- Виховувати послідовні демократичні переконання, вміння легальними засобами захищати загально визнані суспільні цінності.
- Навчати учнів у відповідності з нормами права діяти в типових життєвих ситуаціях, виконуючи різні соціальні ролі.
- Сприяти пошуку шляхів вирішення життєвих ситуацій у відповідності з нормами права, вихованню потреби співвідносити свою поведінку з вимогами законів української держави.
- Сприяти розвитку суспільної та соціальної відповідальності.
- Виховувати позитивне ставлення до праці.
- Виховувати вміння розумно планувати та організовувати свій час.
- Готувати учнів до свідомого вибору професії, визначення свого місця у житті.
- Сприяти вихованню здорового способу життя, запобіганню шкідливих звичок.
- Сприяти вихованню високої моральності у взаємовідносинах хлопців та дівчат, гендерної чутливості; знайомство з чинним законодавством про шлюб та сім'ю.
- Виховання майбутнього захисника Вітчизни.
- Залучення до духовної культури, скарбів української та зарубіжної культури.
- Сприяти розвитку організаційних вмінь та навичок, залучення до суспільно

корисної праці.

- Виявляти творчі здібності учнів та сприяти їх розвитку.

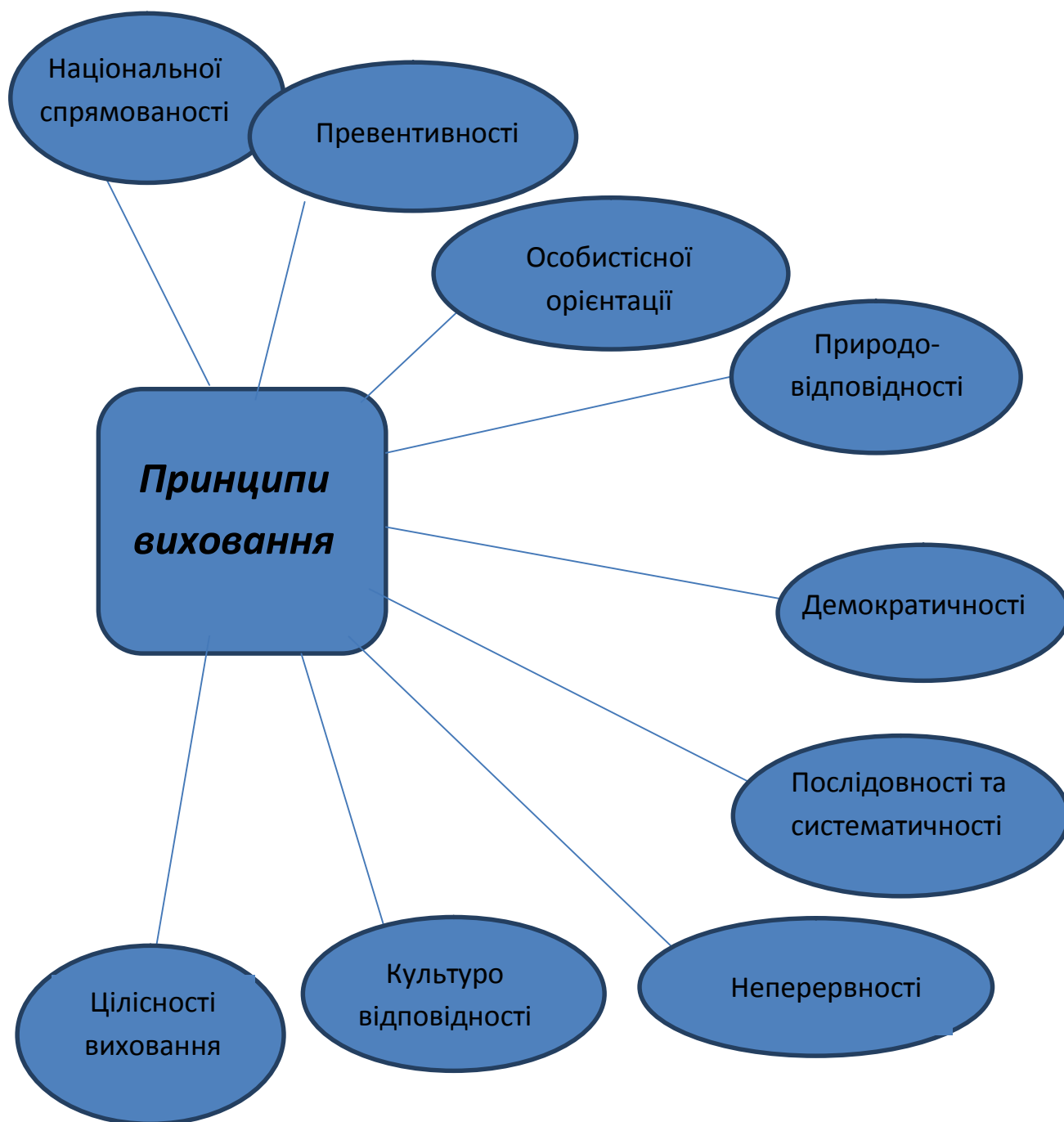
Як класний керівник, я досягаю поставленої мети через заохочування учнів до процесу самовиховання, навчаючи їх підготовці та організації колективних творчих справ класу, багато часу приділяю морально-етичному вихованню учнівського колективу, формуванню обов'язку, відповідальності, культури поведінки, тому загальний рівень вихованості та культури класного колективу - достатній.

Мої головні функції, як класного керівника, такі:

• діагностуюча;	• стимулююча;
• комунікативна;	• оцінювальна;
• виховна;	• охоронно-
• проектуюча;	захисна;
• організаційна;	• корегуюча.
• розвивальна;	
• методична;	

Становлення людини – моя ціль педагогічної та виховної роботи в школі. Я маю на увазі цілком визначений вид праці : самосвідомість, самоактуалізацію, самореалізацію. У сучасній школі відроджується поняття «душі» як атрибута духовності, цілісності суб'єкта. Праця душі має свій зміст і виступає як процес осмислення, переживання себе, своєї сім'ї, держави, нації, людства; це зародження і проявів совісті, особистої відповідальності за долю близьких і далеких людей, батьківщини, всієї планети.

У своїй роботі керуюсь основними принципами виховання.

Виховна система складається з багатьох компонентів.

Виходячи з мети і завдань, у класі організоване таке виховне середовище, яке надає кожному учню можливість вибору різних видів занять і творчої діяльності, що відповідають особистим потребам. Головне завдання – створення комфортних, безконфліктних, безпечних умов для розвитку учня, реалізації його можливостей та здібностей.

Виховна система класу передбачає формування інтелектуального, морального, комунікативного, естетичного і фізичного потенціалів учнів, який володіє цілісною системою знань про навколишній світ, практичними вміннями і

навичками, засобами творчої діяльності, прийомами і методами самопізнання і саморозвитку, ціннісними ставленнями до себе, до соціуму, навколишньої дійсності

Беручи 5 клас, на початку навчального року, вивчаю особові справи учнів, спілкуюсь з кожною дитиною, з її батьками. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей, фізичного стану, рівня соціального та духовного розвитку кожного вихованця надають мені можливість скласти об'єктивний психолого-педагогічний портрет групи. Узагальнивши отриману інформацію, свою діяльність планую таким чином, щоб при збереженні індивідуальності, унікальності кожної дитини, навчити учнів жити в новому колективі, ефективно взаємодіючи, привчаючись робити те, що потрібно, а не те, що забажається, поступово набуваючи досвіду самостійних рішень та дій, загартовуючи свою волю, характер, формуючи позитивні моральні уявлення, почуття і звички.

Особистим прикладом, поведінкою, способом життя намагаюсь побудувати такі взаємовідносини у колективі, щоб кожна дитина відчувала свою значущість, потрібність. Не примушувати, а переконувати; не керувати, а організовувати; не обмежувати, а надавати свободу вибору – ось моє професійне кредо. Виховання без примусу ґрунтується на довірі. Мої вихованці є моїми однодумцями, вони не просто багато працюють для досягнення високих результатів, вони – творці власних життєвих успіхів і перемог. Починаючи з 5 класу мої учні створюють власне портфоліо, де відображають власні надбання.

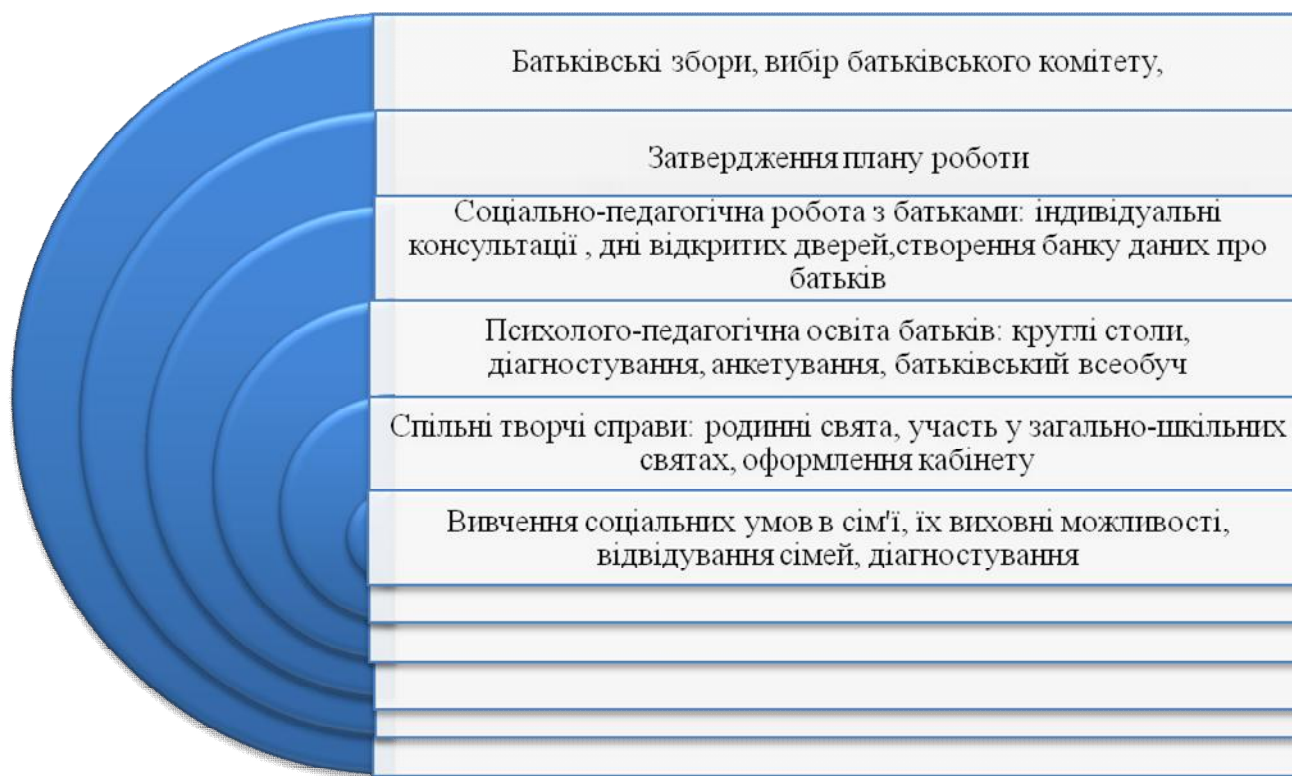
При плануванні роботи з учнівським колективом головним я вважаю ідею особистої спрямованості виховного процесу. У центрі стоять не програми чи заходи, а саме учень. Саме його індивідуальні нахили, інтереси й здібності. Спільно з психологічною службою школи проводжу моніторинг психічного розвитку особистості. На основі індивідуального значення кожної дитини складаю психолого-педагогічну картку. Отримані результати стають предметом обговорення організації будь-якого заходу.

Важливу роль у школі відіграє творче виховання, в основу якого я поклала використання різних засобів, підходів до дитини, орієнтованих на досягнення оригінального результату, розв'язання творчих задач.

Для реалізації даного завдання використовую активні форми роботи. Для виховання прагнення і здатності правильно оцінювати свої вчинки, почуття проводжу ділову гру (робота в групах) “Прийми рішення”. З великим задоволенням діти беруть участь у шкільних позакласних заходах, присвячених Новому року, святу Миколая, Дню захисника України, святу “Останнього дзвоника”.

Трьохрічний досвід роботи дозволяє зробити висновок, що саме співпраця класний керівник – учень – батьки дає конструктивне спілкування та ефективне виховання.

Структура роботи взаємодії сім'ї та класу

Я намагаюсь встановити індивідуальний контакт з кожною родиною. А далі – постійний телефонний контакт, зустрічі, консультації, бесіди в школі, спілкування через учнівський щоденник. Так ми – вчителі – зрозуміліші батькам, а батьки нам. Налагоджується взаємодія, взаєморозуміння.

Педагогічний досвід допоміг зробити однозначний висновок: основний рушійний фактор у вихованні дитини – сім'я. І як би школа ефективно не будувала свою роботу, необхідних результатів вона не отримає, коли не буде справжнього виховання в родині, сім'ї. Твердо переконана, народна педагогіка – оптимальний варіант співдружності школи і сім'ї.

У години батьківського всеобучу знайомлю батьків з новинками педагогічної літератури, під час батьківських зборів для батьків з проблемних родин моделюю педагогічні ситуації, які б допомогли батькам розв'язувати родинні конфлікти, що виникають під час спілкування дітей з батьками.

З перших днів навчання розпочинаю роботу з учнями і їх батьками на правах рівноправних партнерів які повинні спільно діяти і творити майбутнє. Саме сім'я, родина допомагає проводити такі заходи, як: “Професії наших батьків”, “Козацькому роду нема переводу”, “Рідна мати моя”, “День іменинника” та інші.

Відповідно до Концепції виховання гуманістичних цінностей учнів, основними завданнями цієї програми є:

- Формування гуманістичних цінностей учнів у контексті сучасної культури;
- Актуалізація гуманістичних традицій світової, вітчизняної культури, їх впливу на формування моральної поведінки учнів;
- Оволодіння досвідом гуманного ставлення людини до самої себе, до інших, до природи, до суспільства загалом;
- Оволодіння технологіями проектування і поліпшення власного життя, створення самобутнього особистісного образу;
- Формування внутрішніх моральних регуляторів (совісті, честі, гідності, спроможності робити вибір між добром і злом).

Життя школи емоційно насичене. Ростити дітей здоровими, сильними, життєрадісними це наше завдання. Отже, під час навчально-виховного процесу намагаюся створювати всі необхідні умови для успішного виконання завдань учнями та зміцнення здоров'я дітей. Адже саме від його організації та обсягу шкільного навантаження залежить організація відпочинку учнів, їхній добовий режим і спосіб життя в цілому. Здоровий спосіб життя дитини не можливий без раціонального режиму дня.

Велику роль у профілактиці здорового способу життя та забезпечення соціального здоров'я дитини відіграють виховні години, бесіди з охорони життя та здоров'я учнів. Діти вчаться дбайливо ставитися до власного здоров'я, засвоюють правила безпечної поведінки вдома, у школі, на вулиці, у громадських місцях, знання щодо особистої гігієни. Особлива увага звертається на запобігання небезпечних захворювань, травм.

Головний акцент у навчально-виховному процесі направлено на формування навичок здорового способу життя та дотримання режиму дня; навичок особистої гігієни; правильністю постави; культури споживання їжі; профілактику шкідливих звичок серед неповнолітніх.

Ціннісне ставлення до себе і свого здоров'я розвиваю використовуючи бесіди та години класного керівника на такі тематики «Здоровий спосіб життя», «Дужий той, хто самого себе перемогти може», «Здорові зуби – здоров'ю любі», «Здоров'я і шкідливі звички», «Що потрібно знати про туберкульоз», «Що таке шкідливі звички і як вони виникають», «Здоров'я головне багатство», «Здоровий спосіб життя».

Особливу увагу звертаю на дотримання правил безпечної поведінки в школі, вдома, на вулиці, з метою збереження особистого життя і здоров'я. Постійно проводжу індивідуальні бесіди з учнями та з батьками учнів щодо поведінки дітей.

На протязі навчального року проводжу бесіди з охорони життя та здоров'я учнів, направлених на формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя за такою тематикою:

«Ти – пішохід!», «Увага, дорога!», «Дорога – не місце для гри!», «Дорога від дому до школи», «Правила поведінки на зупинці, в автотранспорті», «Правила

поведінки з вибухонебезпечними предметами»; «Безпека в побуті», «Як корисно для здоров'я провести відпочинок та вихідні», « Ніж і запальничка не іграшки», «Харчування дітей – важливо».

Школа – це своєрідний і неповторний світ дитинства, світ гри, який всеохоплююче впливає на психіку школяра, розширює його пізнавальні можливості, викликає потребу вчитися, відчувати задоволення від колективної праці. Саме гра стала однією з провідних форм організації годин спілкування в п'ятому-шостому класі, в ній послідовно веде учнів від простого до складного. Дитина прилучається до людських цінностей не у формі споглядання, а діяльно, активно. Завдання класного керівника – допомогти їй усвідомити основи цього світу. Спочатку пропоную учням скласти усну розповідь, казку, вірш, проводимо дискусії над вирішенням проблемного питання. Складнішими для них є імпровізація, інсценування (наприклад, гуморески українських поетів, фрагменти казок). Такі елементи гри використовую на виховних годинах присвячених дружбі, дотриманню правил розпорядку дня, Дню захисника Вітчизни. У ході таких заходів учні самі стають учасниками дійства, на власному прикладі показують позитивні та негативні сторони вирішення тої чи іншої проблеми, роблять висновки щодо власних дій, реально оцінюють проблемну ситуацію.

В своїй виховній роботі використовую сучасну технологію підготовки й проведення колективних творчих справ (методика І.П.Іванова).

Колективна творча справа (КТС) – суспільний пошук кращих рішень життєво-важливих завдань, тому що робиться спільно з дітьми і дорослими – виконується, організовується, задумується, вирішується, оцінюється. У кожній КТС вирішується цілий ряд педагогічних завдань, відбувається розвиток колективістських, демократичних основ життя, самостійності та ініціативи дітей, самоуправління, активного становлення до оточуючого середовища.

Моє завдання полягає в тому, щоб спрямувати КТС на збагачення колективу й особистості соціальним цінним досвідом, на удосконалення кращих людських здібностей, потреб і відносин.

Ми стали організаторами колективних справ. Ось деякі з них:

« Лист ветерану» - написали листи(вірші, побажання, міні – есе) і привітали зі святом Перемоги .

« Ваш світлий подвиг незабутній» - святкові концерти для ветеранів війни і праці .

«Класне портфоліо».

Вже другий рік ми працюємо над створенням класного портфоліо. Діти з задоволенням збирають матеріали про свої захоплення і досягнення.

«Нагороди моєї бабусі та дідуся».

Допоможуть зберегти пам'ять про найрідніших людей і цілу епоху.

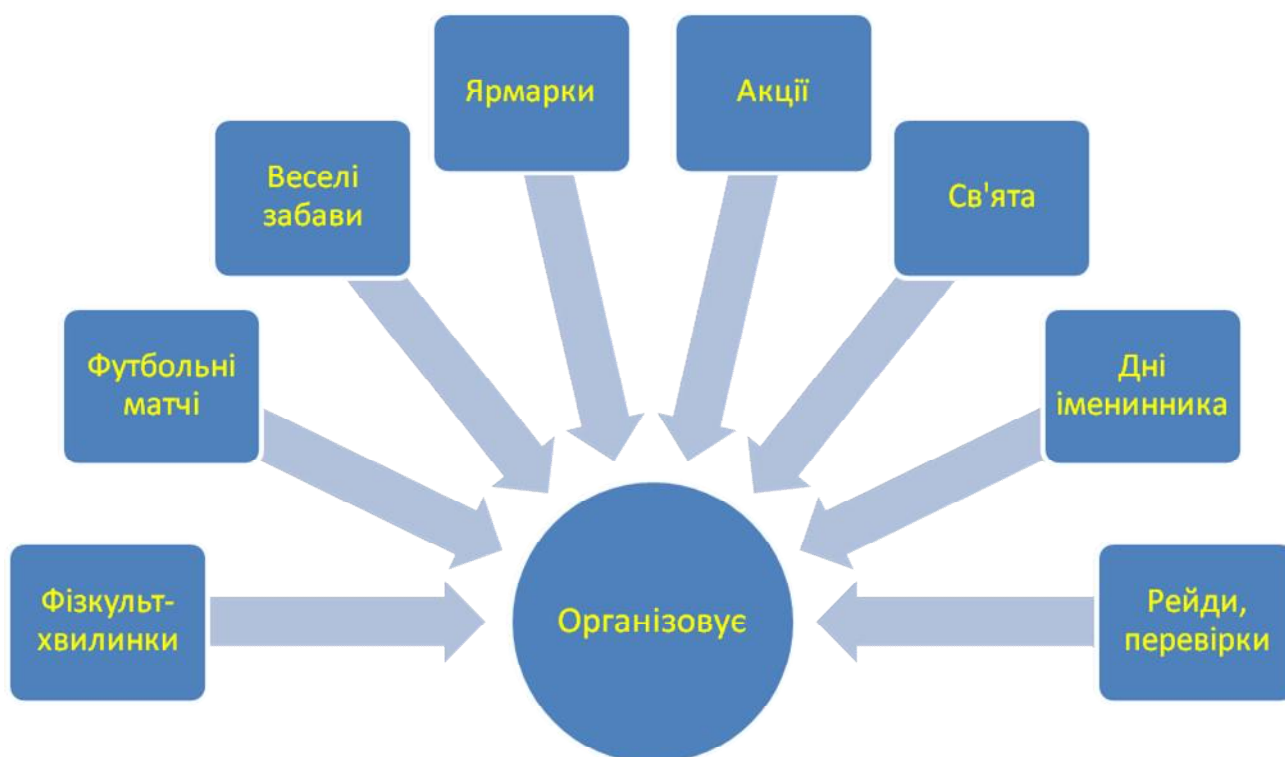

Одним з напрямів роботи класного керівника є розвиток учнівського самоврядування.

Головний сенс самоврядування полягає в тому, що з його допомогою учасники шкільного життя дістають можливість впливати на шкільну політику – як через участь в ухваленні рішень, якими керується адміністрація учбового закладу, так і через власну активність в управлінні навчально-виховним процесом. Самоврядування робить шкільне життя предметом спільної творчості всіх її учасників. Мої вихованці, з якими я пропрацювала лише рік і сьогодні лише у шостому класі, проявили себе як творчі, здібні, креативні, ініціативні учасники шкільного життя. Вони, крім того що активно працюють в класному колективі,

зарекомендували себе і на загальношкільному рівні, пропонуючи і втілюючи свої ідеї вжиття.

Класне учнівське самоврядування

Розвиток дитини, її творчого потенціалу забезпечується через активну діяльність. Залучаючи дітей до участі в різноманітних громадсько-корисних справах, я намагаюся сприяти розвитку в них громадської активності, привчати їх до дотримання шкільного режиму, єдності педагогічних вимог до учнів з боку вчителів та батьків, спрямовую свої зусилля на корисні, потрібні суспільству справи: добре вчитися, готуватися до праці, берегти природу, охороняти її багатства, турбуватися про збереження історичних пам'яток та інших культурних цінностей, зразково поводитися, допомагати людям. Цьому сприяє активна участь класу в таких загальношкільних заходах:

АКЦІЇ

«Годівничка»

«Допомога захисникам України»

«Подаруй бібліотеці книжку»

Акція «Запали свічку пам'яті»

Благодійна акція «Подарунок своїми руками до дня Святого Миколая»

Лист ветерану

«Від серця до серця»

«Ми – частина природи»

«Діти , допоможіть дітям»

«Благодійний ярмарок»

КОНКУРСИ, ВИСТАВКИ

«Живи, книго!»

«Світ моїх захоплень»

«Цвіт України»

« Моральний вчинок»

«Замість ялинки – зимовий букет»

«Мир дітям землі»

« Великдень у моєму житті»

ОПЕРАЦІЇ

«Милосердя»

«Ветеран»

«Турбота»

«Чисте подвір'я»

Учні із задоволенням беруть участь у конкурсах, вікторинах, у багатоплановій природоохоронній діяльності, що сприяє формуванню екологічної культури, вихованню таких загальнолюдських цінностей як справедливість, чуйність, чесність, гідність, толерантність, добросовісність, ввічливість, обов'язковість, працелюбність, готовність допомогти іншим, розвиває моральну активність особистості.

Діти з задоволенням беруть участь у розробці сценаріїв до свят, самостійно готують танцювальні постановки, флешмоби. Мої діти – сучасні діти. Кожен із них людина майбутнього.

Я тісно співпрацюю з соціальним педагогом та психологом школи . Разом ми виявили рівень розвитку психічних процесів учнів. Шляхом спостереження визначили тип темпераменту дітей. За допомогою анкетування, індивідуальних бесід з учнями, визначили їхні психофізіологічні показники, вивчили особливості характеру і поведінки, дослідили інтереси школярів, їхні нахили до певного виду діяльності, склали карту спрямованості інтересів учнів, визначили статус

кожного учня в дитячому колективі (лідери, популярні, замкнуті, ті, хто прилаштовується), визначили роль дитини в суспільному житті класу (ініціатор, виконавець, організатор), виявили у дітей позитивні якості, які слід розвивати, і помітили негативні якості, від яких, слід позбавитися.

Виховна робота у нашому класі – цікава та різноманітна, поєднує в собі традиційні форми роботи класного керівника (години спілкування, класні збори, свята, операції, виставки-конкурси, виставки творчих робіт, відверті розмови, інтелектуальні ігри, турніри) та нетрадиційні (тренінги, проекти, фестивалі, калейдоскопи, анкети думок, колажі, пошукові ігри, акції, художні галереї та ін.), застосування яких вимагає організації міжособистісного інтерактивного спілкування в різних видах соціально значущої діяльності: методи педагогічного впливу, методи соціальної взаємодії, методи самоорганізації життєдіяльності школярів.

Ціннісне ставлення до суспільства і держави

Ціннісне ставлення до себе

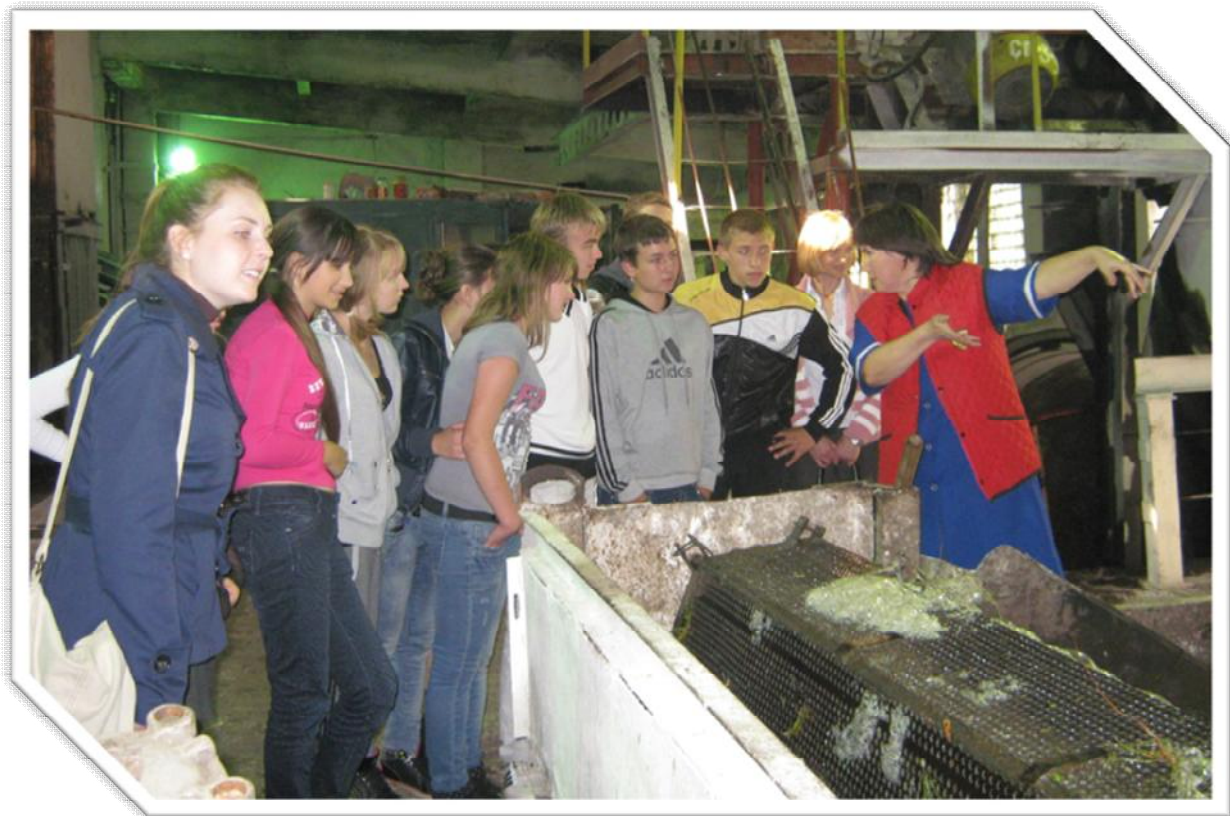

Ціннісне ставлення до культури і мистецтва

Ціннісне ставлення до праці

Ціннісне ставлення до природи

Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей

Працюючи класним керівником вже четвертий рік, все глибше переконуюсь у тому, що розуміючи порухи душі й сердечні переживання дитини, її почуття, прагнення, і входячи в життя вихованців як своя, близька людина, справжній педагог зуміє зайнятися глибинним вихованням дитини, коли сама дитина стає його соратником у цьому процесі. Розуміти дітей – означає володіти щонайвищою майстерністю їхнього виховання. Хто виховує хороших людей, той і перемагає. Ми повинні піднятися до розуміння того, що кожна дитина, кожен учень – це особистість, яку ми повинні відчувати серцем, підтримати в разі необхідності, вселити надію на щасливе майбутнє. Головне – створити в людині Людину. Це як збудувати храм, що завжди не просто. Для цього потрібно змінити свою свідомість, перейти на інший рівень, одягти інші окуляри. Інакше подивитися на світ. Але тільки так можна і себе вдосконалити і допомогти іншим досягнути життєвого успіху.

Підводячи підсумки, можу з гордістю сказати, що я задоволена наслідками своєї роботи. Я щаслива, що обрала саме професію педагога, що маю можливість спілкуватися з дітьми, з радістю віддаю всі свої ідеї дітям, і радію, коли бачу, як вони вбирають у себе всю інформацію, надану мною, настрій, який я несу їм, радість і щастя, яке мені хочеться розділити з ними. Отже, я завжди буду пам'ятати, що кожне питання, кожна проблема і, головне, кожна дитина мають свою власну стежку, яку я допомагаю роздивитись.